

A polgári vendéglő.

A közéleti tanács tudvalevőleg legutóbbi ülésén elhatározta, hogy polgári vendéglőt állít fel. A terv nem új keletű, de megvalósítása elé eddig akadályok gördültek, amelyeket pedig könnyen el lehetett volna távolítani. Most úgy látszik, hogy a háborús viszonyok között igen szükséges és életrevaló intézmény rövid időn belül működésbe lép. Azok a felszólalások ugyanis, amelyek a közéleti tanácsban e tárgyban elhangzottak, nagyjában helyes irányát szabták meg a polgári vendéglő létesítésének. Igen fontos, hogy a hatóság a polgári — szabatosabban: városi — vendéglő felállításánál számoljon a polgári társadalom érzékenységével és még a látszatát is el kell kerülni annak, hogy a polgári vendéglő valami jótékonyági intézmény, ahol a szegényebb sorsú lakosság a város nagylelkűségéből jut ellátáshoz. A társadalom nélkülözhető, de önértéke kényes része inkább kész elviselni a háborús drágaság szorítását, sem hogy kénytelen tűrni az álszenteskedők kicsinyítését amiatt, hogy a polgári vendéglőbe járván, elfogadják a város könyörületességét.

Az első alkalommal, amidőn a hatóság a kórházi étellel akarta összekapcsolni a polgári lakosság ellátását, a hatósági étellel épen ezért vallott kudarcot. A jelentkezések oly csekély száma voltak, hogy a hatósági kifőzöt megvalósítani nem lehetett.

A városi vendéglőnek tehát — különben ne is kísérletezzenek a kérdéssel — olyan kell lennie, hogy aki oda belép, a lapjával együtt ne legyen kénytelen az önértékét is szögbe akasztani. Ha a város lemond — a háboruban túlságosan magasra nőtt — tisztességes polgári haszonról és minden kiadást reálsan számításba véve önköltségi áron szolgáltatja ki az ételneműket a polgári vendéglőben, a lakosoknak jelentékeny része sokkal olcsóbban juthatna ételhez.

Az önérték kérdése az is, hogy a polgári vendéglőnek berendezése és vezetése megfelelően azoknak a követelményeknek, amelyek a társadalom szegényebb, de jóízű része megkíván attól a helytől, ahová étkezni jár. Gondoskodni kell tehát alkalmas helyiségről, megfelelő felszerelésről és szakavatott vezetésről. Csak így vezethet eredményre a közéleti tanács akciója, amely a nehéz megélhetési körülmények között nagy szociális szükségletet elégítene ki.

Nagyon helyesnek tartjuk a közéleti tanács határozatának azt a részét, hogy a polgári vendéglő vezetője ne haszonrészese, hanem fizetést kapjon. A vendéglős haszonrészese, a vendégek ellátása selyemlené meg, amit pedig föltétlenül el kell kerülni. Ha a vendéglősnek fizetése van, tehát jövedelmét a polgári vendéglő forgalma nem érinti, nem igyekszik majd ezt a hasznot — a vendégek kárára — növelni, hogy a saját keresetét gyarapítsa. Ellenben minden törekvése az lesz, hogy működésével meg legyenek elégedve. De ehhez szükséges az is, hogy viszont a vendéglő vezetőjének olyan fizetést állapítson meg a város, amelyből megélhessen és ne legyen ráutalva a haszonrészese.

Az alacsonyabb sorsú néposztály kielégítésének már természetesen nincsenek ilyen előfeltételei. Ha a polgári vendéglőt a kifejtett alapelvek szerint állítják fel, a kívánalmában mérsékelt lakosságot minden nehézség nélkül el lehet látni. A lakosság e részénél viszont a főszempont az adagok bősége és az olcsó árak. A hatóságnak módjában van a készletek beszerzésénél és a polgári vendéglő fentartási költségeinél

— a többi háborús haszonra berendezett és nagyobb kiadásokkal megterhelt — éttermekkel szemben annyit megtakarítani, hogy ugyanazt jóval olcsóbban állíthatja elő.

Megkezdődött Szegeden a katonai üzemek felmentetteinek felülvizsgálása.

(Saját tudósítónktól.) A fölmentéseket felülvizsgáló katonai bizottság kedden megkezdte működését Szegeden. A bizottság elnöke *Bellmont* Gyula tábornok. Tagjai: *Pappert* Vencel ezredes, *Titze* Miksa százados, dr. *Arendes* Gyula ezredorvos, *Marchegini* főhadnagy és *Csongár* hadnagy. *Marchegini* és *Csongár* mérnökök és gép- és gyárszakértők. A bizottság mellé kísérőül van beosztva két altiszt. Polgári tagjai a bizottságnak *Reichardt* Vilmos iparfelügyelő és dr. *Tonelli* Sándor kereskedelmi és iparkamarai titkár.

A bizottság kedden délelőtt a „Ferraria” vasáruháza részvénytársaság telephelyén kezdte meg a működését és délután a légszuszgyárban dolgozott. A *Ferraria* részvénytársaságnál délből fejezték be a munkát, amelynek eredménye a következő:

A *Ferraria*nál nyolc fölmentett munkás dolgozott. Ezekből négyet behívtak. A négy behívott közül kettő hat hét múlva tartozik bevonulni. Ezt az időhaladékot azért kapták, hogy a gyárnak legyen ideje ez alatt pótolni őket. A másik két fölmentett népfölkelő

Ily alapokon és irányelvek szerint várhatunk csak eredményt a polgári vendéglő felállításától, amely a lakosság küzdő és nélkülözhető részének sorsán sokat enyhítené.

március 10-én már bevonulni tartozik. A négy behívott fölmentett 18—20 és 22 éves. Általában az az alap, hogy 20 éves korig minden fölmentettet behívják. A negyven éves fölül egyéneket lehetőleg meghagyják a vállalatoknál. A fiatalabb fölmentetteknél nélkülözhetetlenségük mérve szerint döntenek.

A *Ferraria* részvénytársaságnál történt felülvizsgálat alkalmával a négy fölmentett behívása kérdésében a bizottság tagjai nem voltak egy véleményen, mire szavazással döntöttek a behívás kérdése fölött.

Ez a bizottság kizárólag a katonai felügyelet alatt álló és katonai célokat szolgáló vállalatokat látogatja meg. Az állami, városi és magánüzemek alkalmazottjainak fölmentését egy külön bizottság fogja megvizsgálni, amely a jövő hónapban kezd meg működését. Ez a bizottság Budapestről fog Szegedre jönni.

A most működő felülvizsgáló-bizottság március 20-án fejezi be a működését. A munka azért tart el ilyen hosszú ideig, mert katonai vállalatokról lévén szó, az üzemeket is megvizsgálják.

A Kárpátokban több orosz század támadását visszavertük.

BUDAPEST, március 6. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Volhíniában orosz előretörések megghiusultak. Brzezanytól délre az oroszok éjjeli rajtaütését visszavertük.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, március 6. A nagy főhadiszállás jelenti: Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Az oroszok éjjeli tá-

madása állásaink ellen Brzezanytól délkeletre megghiusult.

József főherceg vezérezredes harcvonala: A Kelemen-hegység lejtőin, az Erdős-Kárpátok déli részében több orosz századot, amelyek élénk tüzelés után állásainkat megtámadták, visszavertünk.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Lényeges esemény nem történt.

LUDENDORFF, első főszállásmester.

Megghiusult olasz támadási kísérletek.

BUDAPEST, március 6. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Az erős csapadékok általában akadályozta a harci tevékenységet és a San Pellegrino völgytől északra is megszakította a harcot. Éjjel ismét aknatiüzelt indítottak costabelai állásunk ellen az olaszok, akiknek támadási kísérleteit zárótüziinkkel megghiusítottuk. Az

ellenségnek a Colbricon ellen intézett megghiusító rohamát kézigráttal visszavertük. Ma reggel az ellenség a Monte Sief előtt nagyobb robbantást hajtott végre, állásaink azonban sértetlenek maradtak.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

A németek visszaverték az angolok támadását nyugaton.

BERLIN, március 6. A nagy főhadiszállás jelenti: A Somme jobb partján a tüzéségi harc hevessége estefelé fokozódott. Az angolok pergőtűz után Bouchavesnestől keletre ismét támadtak. Támadásukat visszavertük, egy másik támadásukat pedig megghiusító tüzelésünkkel megghiusítottunk. A többi arcvonal-szakaszon a hófúvás-

ban csekély volt a tüzéségi tevékenység. Felderítőink, akik megghiusították, hogy a franciák állása Caurier erdő mellett az általunk ott elfoglalt vonalakkal szemben húzódik meg, 15 foglyot szállítottak be.

LUDENDORFF, első főszállásmester.
(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)